

Raad voor de rechtshandhaving

De Staat van de rechtshandhaving 2014

Inleiding

Op grond van artikel 33 van de Rijkswet Raad voor de rechtshandhaving brengt de Raad voor de rechtshandhaving (hierna: de Raad), jaarlijks een verslag uit naar aanleiding van zijn werkzaamheden in het voorgaande jaar.

De periode na 10 oktober 2010 stond in het teken van de opbouw van de Raad. Anders dan de overige reeds voor de staatkundige hervormingen bestaande organisaties (Hof, OM en de Politie) moest de organisatie van de Raad worden opgebouwd. In de opbouwfase heeft de Raad bewust ervoor gekozen om te investeren in de organisatorische- en personele capaciteit enerzijds en anderzijds om een groeimodel toe te passen. Naarmate de organisatie zich ontwikkelde nam het aantal inspecties toe. Hierdoor was er ook ruimte voor de justitiële organisaties om te wennen aan de Raad en het geïntroduceerde inspectieproces binnen de justitiële keten. Deze werkwijze is zeer nuttig gebleken, aangezien de Raad daarna in zijn onderzoeken kon rekenen op de vrijwillige medewerking van de organisaties binnen de justitiële keten. Alhoewel wettelijk daartoe verplicht, is het noodzakelijk althans zeer gewenst als de Raad kan vertrouwen op de vrijwillige medewerking van de justitiële organisaties. Vanwege deze werkwijze heeft de Raad ook voor het eerst in het jaar 2014 een verslag over de staat van de rechtshandhaving uitgebracht. Thans brengt de Raad zijn tweede verslag over de staat van de rechtshandhaving uit.

In de opstartfase heeft de Raad een quick scan verricht om de stand van zaken en knelpunten binnen de justitiële keten te inventariseren. In het jaar 2011 heeft de Raad zijn eerste inspectieonderzoek verricht. Het betreft het inspectieonderzoek naar het aangifteproces in Curaçao.

Vervolgens heeft de Raad ten aanzien van alle inspectiegebieden zowel beschrijvend als toetsend onderzoek verricht teneinde de organisatie van de justitiële keten inzichtelijk te maken en vast te stellen in hoeverre de justitiële organisaties voldoen aan de gestelde normen. De Raad heeft geconstateerd dat de meeste van deze organisaties nog niet aan de voorgenomen structuur voldeden maar dat zij geleidelijk de (inrichtings)plannen implementeerden. De Raad heeft in het uit het jaar 2012 daterende inspectierapport opsporingsproces aanbevolen om het inrichtingsplan van het korps te implementeren en de Raad heeft later met genoegen kennis genomen van het feit dat het korps tot uitvoering van het inrichtingsplan is overgegaan.

Bij de Landsrecherche Curaçao heeft de Raad ook vorderingen geconstateerd ten aanzien van de verdere opbouw van de organisatie, alhoewel deze in vergelijking tot het Korps Politie Curaçao minder voortvarend geschiedde. De Raad acht het noodzakelijk dat de Landsrecherche Curaçao hier te lande op korte termijn verder wordt versterkt. Het inrichtingsplan van het Openbaar Ministerie is grotendeels geïmplementeerd, alhoewel de Raad ook daarbij enige tekortkomingen heeft geconstateerd die tot concrete aanbevelingen hebben geleid. Ook bij de overige organisatieonderdelen in de justitiële keten, waaronder de SDDK, de Jeugdreclassering, de JJIC en de Reclassering, constateerde de Raad dat deze organisaties met de implementatie van de inrichtingsplannen zijn aangevangen.

De Raad constateerde eveneens dat een aantal van deze inrichtingsplannen te ambitieus waren gelet op de beperkte financiële mogelijkheden van Curaçao. De Raad acht het dan ook van belang om bij een eventuele heroverweging van deze plannen meer rekening te houden met de financiële beperkingen van Curaçao.

De Raad constateerde in vrijwel alle onderzoeken dat er nog sprake is van een achterstand in de informatiepositie en het digitaliseringsproces. De Raad acht het van wezenlijk belang voor de justitiële organisaties die op basis van betrouwbare informatie moeten functioneren dat zij op een doelmatige wijze over actuele relevante gegevens kunnen beschikken. Een adequaat (digitaal) registratiesysteem is daarbij onontbeerlijk. Daarom is het ook essentieel dat de betrokken organisaties in deze processen blijven investeren. De Raad heeft ook hieromtrent aanbevelingen gedaan en zal later tijdens review-onderzoeken nagaan of deze aanbevelingen zijn opgevolgd teneinde de kwaliteit en de effectiviteit van de rechtshandhaving te waarborgen.

Het is de Raad voorts gebleken dat de samenwerking binnen de justitiële keten dient te worden verbeterd. Er zijn diverse samenwerkingsafspraken die niet worden nageleefd danwel ontbreken. Bovendien geven diverse organisaties aan dat bepaalde doelstellingen niet gerealiseerd worden vanwege het gebrek aan samenwerking. De Raad is van oordeel dat mede gelet op de beperkingen - vanwege de kleinschaligheid en de beschikbare middelen - het meer dan noodzakelijk is dat de krachten worden gebundeld om de gewenste doelstellingen zoveel mogelijk te realiseren. Het is ook essentieel dat in dit kader algemene beleidsdoelstellingen worden vastgesteld en dat de uitvoering daarvan wordt gemonitord door het daartoe bevoegde orgaan. De Raad is van mening dat de aansturing hiervan door of namens de Minister van Justitie zal moeten geschieden.

Bij bezoeken aan de verschillende instanties heeft de Raad kunnen waarnemen dat in 2014 veel voortuitgang werd geboekt in de huisvesting en facilitaire zaken.

Deze verbeteringen heeft de Raad ondermeer geconstateerd bij het korps, de Landsrecherche Curaçao en de JJIC. Deze verbeteringen waren essentieel en zijn in sommige gevallen ook eerder als aanbeveling van de Raad gegeven. Het is de Raad echter gebleken dat de achterstand in opleidingen en expertise vrijwel gelijk is gebleven in vergelijking tot de situatie die de Raad bij het begin van zijn werkzaamheden heeft aangetroffen. Dit ervaart de Raad als een zorgpunt aangezien voor de kwaliteitsverbetering binnen de justitiële keten de personele capaciteit en kwaliteit absolute voorwaarden vormen. De Raad heeft eerder aanbevolen om in deze aspecten te blijven investeren en hoopt op korte termijn vorderingen hierin te mogen constateren.

De Raad heeft inmiddels op Curaçao achttien onderzoeken verricht, waarvan dertien reeds zijn gepubliceerd. De nog niet gepubliceerde rapporten zullen na het verstrijken van de wettelijke termijn worden gepubliceerd.

Hieronder volgt een overzicht van de in het jaar 2014 verrichte inspectieonderzoeken naar aanleiding van het jaarplan 2014:

Overzicht van uitgebrachte adviezen in 2014

In 2014 heeft de Raad 8 inspecties uitgevoerd op Curaçao.

In deze onderzoeken kwam de Raad tot de volgende aanbevelingen:

- **Review aangifteproces:** Het doel van deze inspectie was om te toetsen in hoeverre de aanbevelingen uit het inspectierapport van de Raad van medio 2012 zijn uitgevoerd. De Raad concludeerde dat het merendeel van de aanbevelingen, niet was opgevolgd. De Raad heeft wederom aanbevolen om de aanbevelingen ten aanzien van het KPC uit te voeren en voorzover die aanbevelingen niet meer of in aangepaste vorm kunnen worden uitgevoerd om de Minister daaromtrent te informeren. Ten aanzien van het Openbaar Ministerie heeft de Raad aanbevolen om structureel overleg te voeren met de hulpverlenende organisaties en maak de gemaakte afspraken bekend via instructies aan het KPC;
- **Beheer van inbeslaggenomen goederen:** Het doel van deze inspectie was om de organisatie van inbeslaggenomen goederen inzichtelijk te maken en vast te stellen in hoeverre de veiligheid en transparantie bij het proces voldoende geborgd is. De Raad constateerde in dit rapport dat de wettelijke procedures niet altijd in acht worden genomen door de betrokken organisaties. De Raad heeft het beheer van in beslag genomen goederen beschreven en de knelpunten daarbij gesignaleerd.
De Raad heeft hierbij ondermeer aanbevolen om de beschreven procedures vast te stellen en om zorg te dragen voor geschikte ruimte voor het beheer van in beslaggenomen goederen;
- **Toepassing politiegeweld:** Aangezien toepassing van geweld door de politie grote impact kan hebben op zowel de betrokken agent, de burger(s)en het gehele korps heeft de Raad beoogd middels dit onderzoek om de organisatie daaromtrent inzichtelijk te maken en tevens na te gaan of de gestelde regels worden nageleefd en of er voldoende waarborgen bestaan om ongeoorloofd geweld te voorkomen en aan te pakken. Dit rapport is aan de Minister aangeboden en wordt binnenkort gepubliceerd;
- **Executie strafrechtelijke vonnissen:** Het doel van dit onderzoek was om inzicht te bieden in de wijze waarop strafvonnissen ten uitvoer worden gelegd. De Raad heeft bij dit onderzoek geconstateerd dat het toezicht van het OM op de uitvoering van vonnissen door SDDK, kan worden verbeterd en heeft daartoe ook aanbevelingen gedaan. De Raad heeft o.a. aanbevolen om financiële middelen ter beschikking te stellen om in digitale registratiesystemen bij SDDK, het OM en de Reclassering te investeren. Ten aanzien van het toezicht van het OM op de executie van strafvonnissen bevoel de Raad aan om zorg te dragen voor een adequaat registratiesysteem. Voorts heeft de Raad aanbevolen om de informatie-uitwisseling tussen het OM en de Reclassering te verbeteren;
- **Beveiliging van gezagsdragers:** Het doel van dit onderzoek is om de wijze waarop de beveiliging van gezagsdragers is geregeld, inzichtelijk te maken alsmede vast te stellen in hoeverre de beveiliging van gezagsdragers voldoet aan de toepasselijke normen Dit rapport is aan de Minister aangeboden en wordt binnenkort gepubliceerd;

- **Justitiële Jeugd Inrichting Curaçao:** Het doel van deze inspectie was om inzicht te verkrijgen in de organisatie van de JJIC en de wijze waarop de taken worden uitgevoerd teneinde de doelstellingen te realiseren. Tijdens de inspectie is ook komen vast te staan dat de werkzaamheden van de medewerkers van de JJIC werden bemoeilijkt door het ontbreken van structurele bijscholing- en opleidingsmogelijkheden. De Raad concludeert dat ondanks de genoemde beperkingen de JJIC als bevoegde en aangewezen instantie conform de wet uitvoering gaf aan de rechterlijke maatregelen ten aanzien van minderjarigen. De Raad heeft aanbevolen om zorg te dragen voor de renovatie van de huisvesting van de halfopen afdeling van de JJIC;
- **Infrastructuur ter bestrijding van corruptie:** Het doel van deze inspectie is om inzicht te krijgen in de wijze en in de mate waarin het land Curaçao in staat is om corruptie te bestrijden. Dit rapport is aan de Minister aangeboden en wordt binnenkort gepubliceerd;
- De Raad heeft op verzoek van de Minister van Justitie een inspectieonderzoek opgestart bij de Voogdijraad. Dit onderzoek zal op korte termijn worden afgerond.

De Raad voor de rechtshandhaving,

mr. G.H.E. Camelia, voorzitter

mr. F.E. Richards

mr. T.P.L. Bot